

15.12.2021

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**15 Aralık 2021
Çarşamba**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

15 Aralık 2021 Çarşamba

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Alternatif Enerji Kaynakları Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliği
- Selçuk Üniversitesi Yabancı Diller Yüksekokulu Yabancı Diller Bölümü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

KURUL KARARLARI

- Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun 09/12/2021 Tarihli ve 10606, 10607, 10610, 10612 ve 10613 Sayılı Kararları
- Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 10/12/2021 Tarihli ve 9975 Sayılı Kararı

YARGI BÖLÜMÜ

ANAYASA MAHKEMESİ KARARLARI

- Anayasa Mahkemesinin 4/11/2021 Tarihli ve E: 2021/24, K: 2021/79 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 11/11/2021 Tarihli ve E: 2021/4, K: 2021/86 Sayılı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 6/10/2021 Tarihli ve 2021/6664 Başvuru Numaralı Kararı
- Anayasa Mahkemesinin 20/10/2021 Tarihli ve 2018/16033 Başvuru Numaralı Kararı

YARGITAY KARARI

- Yargıtay İçtihadı Birleştirme Büyük Genel Kurulunun 22/10/2021 Tarihli ve E: 2019/3, K: 2021/2 Sayılı Kararı

Tarımda aylık üretici enflasyonu 34 ayın zirvesinde

Tarım ürünleri üretici fiyat endeksi (Tarım-ÜFE) yıllık yüzde 24,35 artarken, aylık bazda yüzde 4,57 arttı. Böylece tarımda aylık üretici enflasyonu 34 ayın zirvesini gördü.

Tarım-ÜFE, Kasım ayında aylık bazda yüzde 4,57 yükselirken, yıllık bazda yüzde 24,35 arttı.

Endeks, bir önceki yılın Aralık ayına göre yüzde 21,22 artış gösterirken, on iki aylık ortalamalara göre ise yüzde 22,36 yükseldi.

Böylece Endekste, Ocak 2019'dan bu yana son 34 ayın en sert aylık yükselişi gerçekleşti.

Sektörlerde bir önceki aya göre tarım ve avcılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 4,29, balık ve diğer balıkçılık ürünlerinde yüzde 5,73, ormancılık ürünleri ve ilgili hizmetlerde yüzde 12,09 artış gerçekleşti. Ana gruplarda bir önceki aya göre canlı hayvanlar ve hayvansal ürünlerde yüzde 2,37 artış, tek yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 8,34 artış, çok yıllık bitkisel ürünlerde yüzde 1,81 azalış gerçekleşti.

Bir önceki aya göre azalış gösteren alt gruplar sırasıyla, yüzde 18,99 ile tropikal ve subtropikal meyveler ve yüzde 0,57 ile yumuşak çekirdekli meyveler ve sert çekirdekli meyveler oldu. Buna karşılık, aylık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla,

yüzde 25,32 ile lifli bitkiler, yüzde 8,58 ile diğer ağaç ve çalı meyveleri ile sert kabuklu meyveler ve yüzde 7,40 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar oldu.

Yıllık artışın düşük olduğu alt gruplar sırasıyla, yüzde 4,67 ile çeltik ve yüzde 5,07 ile üzüm oldu. Buna karşılık, yıllık artışın yüksek olduğu alt gruplar ise sırasıyla, yüzde 105,21 ile lifli bitkiler, yüzde 43,03 ile tahıllar (pirinç hariç), baklagiller ve yağlı tohumlar ve yüzde 36,63 ile canlı kümes hayvanları ve yumurtalar oldu. Bir önceki yılın aynı ayına göre en fazla azalış gösteren alt grup ise yüzde 14,19 ile turunçgiller oldu.

Kasım 2021'de, endekste kapsanan 90 maddeden, 25 maddenin ortalama fiyatında azalış olurken 6 maddenin ortalama fiyatında değişim olmadı. 59 maddenin ortalama fiyatında ise artış gerçekleşti.

Çin gıda ithalatına katı kurallar getiriyor

Çin'in gıda ithalatına getirdiği yeni kurallar, aralarında ABD ve Avrupa'nın bulunduğu ticaret ortaklarının Pekin yönetimine, bu politikanın tedarik zincirini daha da bozabileceğini kaydederek, uygulamayı erteleme çağrısında bulunmasına karşın, planlandığı üzere 1 Ocak'ta yürürlüğe girecek.

Gümrük yetkilileri, 13 Aralık tarihli genelge ile, Çin'e gıda ithalatının gelecek yıl yeni tescil, denetleme ve etiketleme şartlarına tabi olacağını kaydettiler. İlk kez Nisan ayında duyurulan bu tedbirler, arı sütünden nebati yağ ve bebek besinine, geniş bir ürün yelpazesini kapsıyor.

Avustralya, Japonya, Kanada ve İsviçre'yi de içeren yedi ekonomiden diplomatlar, Çin'e söz konusu uygulamayı, nasıl uygulanacağına dair belirsizlikleri işaret ederek, en azından 18 ay erteleme çağrısında bulundu. Bu ülkeler, yeni kurallara uyulamaması durumunda, lojistikte maliyetli, son dakika gecikmelerinin meydana gelebileceğinden ve dünyanın hali hazırda Kovid-19 pandemisinden dolayı ciddi deniz nakliyatı sorunları ile uğraştığı bir dönemde, küresel gıda tedarik zincirinde aksaklık riski ortaya çıkacağından endişe duyuyorlar.

Yeni kurallar, tüm denizaşırı imalatçılara, gıda işlemecilerine ve depolama tesislerine Çin gümrüklerinde tescil zorunluluğunu getiriyor. 18 özel kategoriye ait gıda

15.12.2021

reticileri, kendi ülkelerindeki otoritelerin tavsiyelerine ihtiyaç duyarken, diğerleri online platformlar yoluyla kendi tescillerini yapmak durumunda kalacaklar.

Çin, Nisan ayındaki gümrük genelgesinde, bu adımın “etkin bir gıda güvenliği ve sağlığı yönetim sistemi” oluşturulmasına yardımcı olacağını ve gıda ithalatının ulusal düzenlemelere ve gıda güvenliği standartlarına uyumunu sağlayacağını kaydetti.

Derinleşen yoksulluk öğün sayısını azalttı: Mutfaktan kısıtık

Yurttaş, krizde ayakta kalabilmek için öğün sayısını azaltıyor. Ek gelir için sokakta çiçek satan Ali Akyüz, “Evde yağ bile yok” derken ayakkabı boyacısı bir emekli, “Açız, çare olarak mutfaktan kısıyoruz” ifadesini kullanıyor.

AKP hükümetinin yanlış ekonomi politikaları nedeniyle yurttaşlar gün geçtikçe yoksullaşılıyor. Ekonomik krizde hayatta kalabilmek için artık öğün sayıları bile azaltılıyor.

Krizden dolayı iflas eden Ali Akyüz, bir senedir sokakta çiçek satarak geçimini sağlamaya çalışıyor, 80 yaşındaki emekli Abdurrahman H. de ayakkabı boyuyor.

Salgın döneminde çiçekçi dükkânının iflas ettiğini söyleyen Akyüz, “İşverendim, evim vardı. Salgınla birlikte iş yapamadım. Borçları ödeyebilmek için evimi sattım. Şu an seyyar bir şekilde sokakta çiçek satıyorum” diyor. Sokakta çalışmanın zor olduğunu dile getiren Akyüz, şöyle devam ediyor: “Aylık şu kadar kazanıyorum diye bir şey yok. Bir gün 10 TL kazanıyorsam diğer gün hiç çiçek satamadığım da oluyor. Kazandığım para günlük ev ihtiyaçlarına yetmiyor. Ortaokulda okuyan bir çocuğum var, günlük 10 TL sadece onun yol ve poğaça parası.”

EVDE YAĞ YOK

Kirada oturduğunu aktaran Akyüz, sözlerini şöyle sürdürüyor: “Bin 300 TL kira veriyorum. Eşim de mecburen işe başladı, asgari ücret alıyor. İki ay önce köye gitmiştik, gelirken erzak getirdik. Onlarla idare etmeye çalışıyoruz. Evde yağ yok. Beş litre yağın kilosu 150 TL. Düzenli gelir yok, hayat pahalı, yağa nasıl 150 TL verelim?”

Yağsız bir şey yapılmıyor ama veremiyoruz. İnsanlar şu an ciddiye almıyor ama böyle giderse artık marketten gramajla 5 TL'lik 10 TL'lik yağ alacağız. Öğünümüzden kısmayı geçtik bir öğünü atlamaya çalışıyoruz. Şu an tek gelirim burası. İş de yok, geçinemiyoruz. Ekonomi nasıl düzelir bilmiyorum.

5 BİN TL CEZAM VAR

Normalde zabitanın karışması lazım ama polis her gördüğünde ceza kesiyor. Ben de keyfimden sokakta çiçek satmıyorum. İki çocuğum var. Onlara bakmakla yükümlüyüm. Polis her gördüğünde 204 TL'lik ceza kesiyor. Şu an 25, 30 tane ödemem gereken cezam var. Bu da aşağı yukarı 5 bin TL. O kadar param olsa zaten dükkânımı kapatmazdım. Geçinmek için çiçek satıyorum, bunun için de ceza kesiliyor. Zabıta da tezgâha el koyuyor. Onda da en az 300 TL zarara giriyorsun.”

MUTFAKTAN KISIYORUZ

Emekli Abdurrahman H. de hayat pahalılığından yakınıyor. 80 yaşında olduğunu söyleyen Abdurrahman H, “Emekliyim 2 bin 500 TL alıyorum. Emekli maaşı yetmiyor. On yıldır ayakkabı boyuyorum. Bu yaşta çalışıyorum, bu işi de yapmasam açız. İhtiyaçlardan birini alabiliyorsak birini alamıyoruz, her şey çok pahalı” diyor. İşlerin iyi olmadığını kaydeden Abdurrahman H, “Bir günlük ekmek parası ancak çıkarıyorum. Günde 10 TL, bilemedin 20 TL kazanıyorum. Pandemi her şeyi etkiledi. Vatandaşın da parası yok, bu sebeple kazançlar düşük. Elektrik suyu ödemezsen kesiliyor, son çare olarak mecbur mutfaktan kısıyoruz” diye konuşuyor.

Et kuyruklarını böyle bitirdiler!

Döviz kurundaki sert yükseliş halkın alım gücünü iyice düşürürken yaşanan ekonomik kriz yurttaşları alternatif yollara itiyor. Yurttaşlar görece ucuz yerlerde uzun kuyruklarda bekleyerek ihtiyaçlarını karşılamaya çalışıyor. Satışa sunulan etler tükenene kadar önünde uzun kuyruklar oluşan Et ve Süt Kurumu, BirGün'ün dün yayımlanan haberinin ardından kuyruğu önlemek için yeni bir yöntem uygulamaya başladı. Ankara Kızılay Et ve Süt Kurumu'nun önünde sıra oluşmaması için bir liste yapıldı. Kurumdan bir görevli sırayla isim okuyarak yurttaşları içeriye aldı. Kuyruk engellendi ancak bu kez de şube önünde dağınık bir kalabalık oluştu.

Et almak için bekleyen yurttaşlardan İsmail Dalmış, alışverişten önce listeye isim yazdırmaları gerektiğinin söylendiğini aktardı. Geçen hafta da aynı yerden alışveriş yaptığını kaydeden Dalmış, “Geçen hafta böyle bir kural yoktu. Bu sistem kalabalığın görülmesini engellemek için yapılmış olabilir ama yığılmayı engelleyemiyor. Ne yaparlarsa yapsınlar engelleyemezler de. Her birimiz burada aldığımız ürünlerin gramajını da düşürdük. Artık geçen sene aldıklarımızın yarısını alıyoruz. Biz Et, Süt Kurumu bilmezdik. Evimize en yakın kasaptan, marketten alışveriş yapardık. Artık böyle bir şey mümkün değil. En hesaplısı neresiyse oradan alışveriş yapmak zorundayız” ifadelerini kullandı.

Yeni ekonomik modelin detayları: Büyümenin kaynağı sıcak para değil cari fazla

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Danışmanı Cemil Ertem tarafından hazırlanıp sunumu yapılan raporda "Yeni Ekonomik Modelin" temel amaçları anlatıldı. Sunumda "Kur avantajı ve yatırımların artmasıyla ihracatın artırılması ve cari fazla ile dış borca bağımlılığın sonlandırılması amaçlanmaktadır" denildi.

Cumhurbaşkanlığı Ekonomi Danışmanı Cemil Ertem tarafından Kasım ayı sonunda hazırlanan sunumda, "Yeni Ekonomik Modelin" temel amacı, "Yeni ekonomik modelde düşük faiz ortamı ile yatırımların desteklenmesi, büyümenin ve istihdamın sürdürülebilir hale getirilmesi, rekabetçi kur avantajı ve yatırımların artmasıyla ihracatın artırılması ithalatın düşürülmesi ve nihayetinde cari açığın cari fazlaya evrilerek dış borca bağımlılığın ortadan kaldırılması amaçlanmaktadır" olarak tanımlandı. Maliye politikasına yönelik olarak ise bir hedef konularak, "Dolaylı vergilerin azaldığı, doğrudan vergilerin arttığı çağdaş bir bütçe anlayışına geçmeyi hedefliyoruz" denildi.

Reel sektörde türbülans

Sunumda, ihracattaki istikrarlı artışın sağladığı ekonomik katkılara işaret edilerek, bunun Merkez Bankası kullanılabilir rezervlerini de artıracakı belirtildi. DÜNYA'nın elde ettiği "Yeni Ekonomik Model Gerekçeleri –Getirileri" başlıklı sunumda, Ak Parti hükümetleri döneminde de uygulanan temel politika bileşeninin sonuç vermediği

vurgulanarak, yüksek faiz, düşük kura dayalı ekonomik model bir yandan yüksek faiz maliyetleri nedeniyle yatırım ortamını zayıfl atırken, diğer yandan ihracatta rekabet gücümüzü azaltmaktadır” eleştirisine yer verildi.

Bu politika bileşeninin düşük büyüme, düşük istihdama yol açtığı, düşük kur nedeniyle ithalatın ihracattan daha hızlı arttığı ve oluşan cari açığın sıcak para ile finanse edilmesiyle de dış ataklara zemin oluştuğu belirtildi. Sunumda, “İhracatı artırıp, ithalatı azaltarak, temel döviz arz talebini dengelerken, diğer yandan doğrudan yabancı sermaye girişlerini özendirip portföy, yani sıcak para girişlerini azaltarak kurda ve dış finansmanda istikrar sağlayacağız. Böylece dış finansal şoklara karşı korunaklı, kırılğan olmayan bir ülke haline geleceğiz” denildi.

Tipik IMF reçetesi olarak nitelenen yüksek faiz-düşük kur uygulamasının, bütçede sıkılaşma, yatırımların durma ve ücret artışlarının kesilmesine neden olduğu ileri sürülen sunumda, bunun sonucunda da vergi artışları ve düşen ücretlerle yoksullaşma olduğu savunuldu. Türkiye’nin kronik cari açık sorunu yaşadığı belirtilen sunumda, düşük kur-yüksek faiz dönemlerinde cari açığın arttığı, böylece oluşan ilave döviz talebiyle de kurun tekrar yükseldiği belirtildi.

Sunumda cari açığa yönelik şu yorum yapıldı: “Cari açığın finansmanında uzun yıllar büyük rol oynayan portföy yatırımlarının (sıcak paranın) yüksek seviyelerde oluşu, TL üzerinde baskı yaratan unsurların başında gelmiştir. yeni model ile birlikte azalan cari açık, finansman ihtiyacı üzerindeki yükü azaltacağından, bu durumda hem net döviz açığı kapanmış hem de yabancıların hisse senedi ve borç senetleri piyasasında yarattığı kırılğanlık azalmış olacaktır” görüşüne yer verildi.

Modelin temel politika ve reformları

Sunumda “Dış borca, sıcak paraya dayalı bir dış ticaret rejimi ile yüksek faizin sonucu olan yüksek borç, sıcak para ve ithalata dayalı büyüme modeli” uygulanmayacağı vurgulanarak, temel politikalar şöyle sıralandı:

- Net döviz girişine, küresel rekabete dayalı bir dış ticaret rejimi.
- Düşük faizle yatırımları önceleyen, ihracatın ithalatı karşılama oranının çok üzerinde olduğu, cari fazla veren, küresel rekabette ve teknoloji ihracında öncü yeni bir büyüme modeli.
- Toplam faktör verimliliğini esas alan, nitelikli işgücü ile hakkaniyetli bir ücret politikasına önem veren, refah düzeyi giderek artan bir üretim ve teknoloji üssü olmaya öncelik vermek.

REFORM ALANLARI

Yeni modelin reform alanları şöyle sıralandı:

- Sağlıklı işleyen, mali derinliği ve çeşitliliği esas alan bir finansal yapı.

- Banka sistemimizin sermaye ve aktif kalitesini yukarı çekmek.
- Reel sektörü banka sistemi dışında da finanse edecek çağdaş finansal yapıları hızla oluşturmak.
- Tarımda kendine yeterli, tarladan sofraya arz zincirini ve fiyatlamasını en sağlıklı şekilde sağlayarak gıda enflasyonunu gündemden kaldırmak.

Yüzde 5 büyümeye yüzde 15 kredi genişlemesi gerek

Sunumda, Türkiye'nin yaşadığı enflasyon genel olarak küresel gelişmelere bağlı enerji ve emtia fiyatlarıyla navlundaki artışla açıklanırken, sadece Türkiye'nin değil bu gelişmelere bağlı dünyanın da enflasyon sorunu yaşadığı belirtildi. Finans kesimine yönelik olarak yapılan değerlendirmede Türk bankalarının güçlü bir sermaye yeterlilik oranı bulunduğu, kredi dönüşlerinin sorun teşkil etmediği, bankacılığın ticari kredilerle büyüdüğü, konut kredilerinin sistem tehdidi oluşturmaması için kontrol altında tutulduğu belirtildi. Sunumda yüzde 5 büyüme için yüzde 15'lik bir kredi genişlemesi gerektiği, bu senaryoda dahi bankaların sermaye yeterliliklerini korudukları belirtildi.

Vatandaş altın bozdurup, TL dışı yatırıma yöneldi

TL'nin sert değer kaybı yüksek enflasyon yurtiçi yerleşiklerin yatırım tercihlerini de etkiliyor. Yurtiçi yerleşik gerçek kişiler geçen yılsonundan bu yana dolar ve Euro'da alıcı olurken altını sattı. Tüzel hesaplarda ise döviz mevzuatı yükseldi.

Şebnem TURHAN

Geçen yıldan bu yana Türk Lirası'nda yaşanan değer kaybı, yüksek enflasyon ve pandemideki genişleyici para politikası sonrası en büyük konu dolarizasyon. Son dönemde ise rekor seviyelerdeki enflasyon karşısında gerileyen mevduat faizleri ile TL'de kalmanın dezavantajı daha da fazla öne çıkıyor. Merkez Bankası verilerine göre geçen yılsonundan bu yana gerçek kişilerin döviz mevduatı 8.2 milyar dolar azalırken, tüzel kişilerin mevduatı 3.5 milyar dolar arttı. Bireylerin döviz mevduatında en büyük azalma ise kıymetli maden depo hesaplarında gerçekleşti. Kıymetli maden depo hesaplarında gerçek kişilerin yılsonundan bu yana satışı 9.5 milyar doları geçti. Uzmanlar vatandaşların altınlarını bozdurup enflasyonist ortamda servet koruma maksatlı ev aldığına dikkat çekiyor.

Doların Türk Lirası'na karşı bu yıl yüzde 95 değer kazanması ve yüzde 20'yi aşan enflasyon vatandaşların TL varlıklara yatırımdan çekinmesine ve kendilerini koruma amaçlı yatırım alternatifleri bulmaya yöneltti. Dün de dolar/TL 14.5 liranın üzerine çıktı. Peki bu dönemde bireyler ve tüzel kişilerin döviz mevduat hesabı nasıl bir değişim gösterdi? Döviz mevduatlarının toplam mevduattaki oranını yüzde 63'ü

geçerek rekor seviyeye yükselmiş olsa da geçen yıl sonuna göre parite etkisinden arındırılmamış olarak 3 Aralık itibariyle 4.7 milyar dolarlık gerileme yaşandı.

Altın mevduatının dolar karşılığı 9.5 milyar dolar azaldı

Geçen yılsonunda yurtiçi yerleşiklerin toplam döviz mevduatı 235 milyar 661 milyon dolar seviyesindeydi. 3 Aralık itibariyle 230 milyar 972 milyon dolara indi. Yani 4 milyar 689 milyon dolarlık bir azalma yaşandı. Yurtiçi yerleşik gerçek kişilerin döviz mevduatı yılsonunda 150 milyar 198 milyon dolar iken 3 Aralık itibariyle 141 milyar 998 milyon dolara geriledi. 8 milyar 200 milyon dolarlık bir çözülme var. Gerçek kişilerin döviz mevduatında yaşanan bu çözülmenin ayrıntılarına bakıldığında ise kıymetli maden depo hesaplarındaki değişim göze çarpıyor. Bireylerin kıymetli maden depo hesaplarının dolar karşılığı parite etkisinden arındırılmamış olarak yılsonundaki 35 milyar 955 milyon dolardan 26 milyar 388 milyon dolara indi. Yani 9 milyar 567 milyon dolar karşılığında 4.2 milyon onsluk bir azalma var.

Gerçek kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı yılsonundan 3 Aralık haftasına kadar 254 milyon dolar arttı. Yılsonunda gerçek kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı 76 milyar 587 milyon dolar iken 3 Aralık haftasında 76 milyar 841 milyon dolara çıktı. Yurtiçi yerleşik gerçek kişilerin Euro cinsi döviz mevduatı da parite etkisinden arındırılmamış olarak 866 milyon dolar artış gösterdi. Yılsonunda 34 milyar 639 milyon dolar olan Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı 3 Aralık haftasında 35 milyar 505 milyon dolara yükseldi. Euro cinsinden bakıldığında ise 28.2 milyar Euro'dan 31.2 milyar Euro'ya 3.2 milyar Euro'luk bir artış gerçekleşti.

Analistlerin bireylerin tavrın karşı iki açıklaması bulunuyor. Öncelikle bir dönem 454 liraya kadar inen gram altında son dönemde görünen rekorlar ve dün itibariyle 833 liranın da aşılması kar satışlarına yol açtı. Ve bu satışların sonrasında ise sürekli değer kaybeden TL'de durmadan parayı konut alımına aktardıklarını dile getirdi. Öte yandan altın geleneksel olarak bireylerin tercih ettiği bir yatırım aracı. 2020'deki yükseliş ve sonraki gerileme biraz onlara kar kaybı yaşatmıştı, yükselişi de bu yönde değerlendirdiler.

Yurtiçi yerleşiklerin döviz mevduatları nasıl değişti

	31 Aralık 2020	3 Aralık 2021	Değişim
Toplam	235.661	230.972	-4.689
Gerçek kişiler	150.198	141.998	-8.200
Tüzel hesaplar	85.464	88.975	3.511

Gerçek kişilerin döviz mevduatı dağılımı

	31 Aralık 2020	3 Aralık 2021	Değişim
Dolar cinsi	76.587	76.841	254
Euro cinsi	34.649	35.505	866
Kıymetli maden	35.955	26.388	-9.567

Tüzel kişilerin döviz mevduatında euro ve dolar artışı yaşandı

Yurtiçi yerleşik tüzel hesaplarda ise tam tersi bir durum gerçekleşti. Merkez Bankası verilerine göre yurtiçi yerleşik tüzel hesaplarda yılsonunda 85 milyar 464 milyon dolar olan döviz mevduatı 3 Aralık haftası itibariyle 88 milyar 975 milyon dolara yükseldi. Yine parite etkisinden arındırılmamış şekilde 3 milyar 511 milyon dolarlık artış yaşandı. Tüzel hesaplarda dolar cinsi döviz mevduatı 1 milyar 242 milyon dolar yükseldi. Yılsonunda 47 milyar 156 milyon dolar olan tüzel kişilerin dolar cinsi döviz mevduatı 48 milyar 398 milyon dolara çıktı. Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı ise parite etkisinden arındırılmamış olarak 2 milyar 402 milyon dolar arttı. Yılsonunda 34.1 milyar dolar olan Euro cinsi döviz mevduatının dolar karşılığı 3 Aralık haftasında 35.5 milyar dolara çıktı. Euro cinsi baktığımızda ise 27.9 milyar Euro'dan 33.1 milyar Euro'ya 5.2 milyar Euro artış kaydetti.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Oktay: Kur dalgalanmaları Türkiye'nin kaderi olmayacak

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, "Orantısız fiyat artışları ve kur dalgalanmaları Türkiye'nin kaderi olamaz, olmayacaktır" dedi.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay, TBMM Genel Kurulunda, Cumhurbaşkanlığı ile bağlı ve ilgili kuruluşların 2022 yılı bütçelerini sundu. Konuşmasında ekonomiye dair değerlendirmede bulunan Oktay, Türkiye'nin ekonomide yatırım, istihdam, üretim, ihracat ve büyüme odaklı kalıcı istikrarı hedeflediğini belirterek şöyle konuştu:

"Sanayi üretim endeksi ekimde aylık bazda yüzde 0,6, yıllık bazda yüzde 8,5 artış gösterdi. Ekim ayında 3,16 milyar dolar cari fazla vererek ödemeler dengesinde son 3 yılın en yüksek cari fazla rakamına ulaştık. 'Cari fazla verilen dönemleri hep krizler takip etmiştir.' Biz de şunu söyledik, 'Cari fazla veren dönemlerde krizlerin takip ettiği dönem aynı zamanda küçülmenin yaşadığı dönemlerdir. Bu da normaldir zaten.' Hem büyümeyi hem de yüksek büyümeyi sağlamak ve aynı zamanda cari fazla veriyor olmak bu maharettir. Bunu da kabul etmek lazım. Hedefimiz ödemeler dengesindeki iyileşmeyi sürdürülebilir ve kalıcı kılmaktır. Nasıl ki savunma sanayinde yapılamaz denilenleri yaptıysak, terörü bitme noktasına getirip vesayet planlarını yırtıp attıysak, ekonomi üzerindeki manipülatif etkilerin de üstesinden gelip aynı şekilde bunları da tarihe gömeceğiz. Yalnızca milletimizin kazandığı, kazancın toplumun tüm kesimlerine yayıldığı tam bağımsız ve müreffeh Türkiye yürüyüşümüzü kararlılıkla sürdüreceğiz."

Serbest piyasa vurgusu

Oktay, uygulayacakları politikalarla işletmelerin yatırım maliyetlerinin azaltılacağını, ayrıca üreticinin destekleneceği paketlerle sağlıklı büyüme yapısına ilave katkı sağlayacaklarını dile getirdi. Oktay, hızla gerçekleştirecekleri ilave istihdama destek paketinin yanı sıra inovasyonu, yerli tasarım ve üretimi destekleyen teşviklerle üreticinin yanında olmaya devam edeceklerini belirtti.

Bütçenin gelir performansının artmasının eleştirildiğini aktaran Oktay, "Her daim olduğu gibi dezavantajlı kesimleri de gözetken kapsayıcı bütçe politikalarımızı sürdüreceğiz. Tüm adımlarımızı serbest piyasa ekonomisi ve finansal serbesti ilkesiyle tam uyumlu şekilde atacağız." diye konuştu.

Türkiye Cumhuriyeti'nin, köklü ve itibarlı geçmişiyle küresel ekonomiye tam entegre bir ülke olarak yerli ve yabancı tüm yatırımcıya güven tesis etmeye devam edeceğini belirten Oktay, "Bu genel şiarımızı zedeleyecek herhangi bir uygulama söz konusu olamaz." dedi.

Döviz ihtiyacını azaltacak adımları hayata geçireceğiz

Oktay, Türkiye ekonomisinin, güçlü bankacılık sektörü ve hızla büyüyen banka dışı finansal kesimiyle yeni dönemde hedeflerine uygun olarak yatırım, üretim, ihracat ve istihdam artırıcı faaliyetleri finanse etmeye devam edeceğini vurguladı.

Tam bağımsız ekonominin ruhuna uygun olmayan, tüketim artırıcı, yatırım ve üretime hizmet etmeyen alanlarda kredi genişlemesini de arzulamadıklarını vurgulayan Oktay, bu anlamda finansal kapasitenin kullanılmasında yatırımları önceliklendireceklerini bildirdi.

"Orantısız fiyat artışları ve kur dalgalanmaları Türkiye'nin kaderi olamaz, olmayacaktır." diyen Oktay, sanayi kapasitesini hızla geliştirirken enerji ve ara malı gibi alanlarda döviz ihtiyacını azaltacak adımları birer birer hayata geçireceklerini, üretim ve istihdamı daha ileriye taşıyacaklarını anlattı.

Bakan Nebati'nin açıklamalarını yorumladı

Oktay, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin bazı açıklamalarına ilişkin de "Sayın Bakan'ımızın hep birlikte, birlik beraberlik ve dayanışma içerisinde, hepimiz aynı gemideyiz, Türkiye'nin çıkarları doğrultusunda ortak mücadeleyi kasteden, sadece iyi niyete dayalı bir ifadedir. Onun ötesinde anlamlar yüklemek doğru olmaz düşüncesindeyim." ifadelerini kullandı.

Görüşmelerin ardından Cumhurbaşkanlığı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların 2022 yılı bütçeleri TBMM Genel Kurulunda kabul edildi.

Kılıçdaroğlu: İttifak kabul ederse aday olurum

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Cumhurbaşkanlığı adaylığı ile ilgili bir soruya 'İttifak kabul ederse bundan onur duyarım' diye yanıt verdi.

Kılıçdaroğlu, Haber Global'de Candaş Tolga Işık ile Az Önce Konuştum programında soruları yanıtladı. Kılıçdaroğlu, programda 'Cumhurbaşkanı adayı olmak ister misiniz' sorusuna ilk kez net bir şekilde **'İttifak kabul ederse bundan onur duyarım'** yanıtını verdi.

Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarından önemli satır başları şöyle:

"TÜİK enflasyonu düşük gösterince emeklinin, memurun, işçinin maaşına da az zam yapılacak. Rakamları düşük gösterin, diye talimat veriyorlar. siz siyasetçi olsanız buna göz yumabilir misiniz?

TÜİK' e gittik, milletvekili arkadaşlarım vardı. Ben geleceğim diye kapıyı kapatmışlar. Demir kapı vardı ve 'Biz kapıyı açamayız' dediler. İlk kez seçimle gelen milletvekiline resmi devlet dairesi kapatılmıştır. Dünya kamuoyu buna şahit oldu.

Yeni sistem kıl payı kazanıldı. Meclis daha güçlü olacak dediler. Halkı kendi medyalarıyla kandırdılar. Bütün bunlara rağmen geldiler. Halk şimdi bu sistemin ülkenin başına felaket getirdiğini görüyorlar.

"Türkiye bu kadar derin bir ekonomik buhran yaşamamıştı"

İlk kez 84 milyon insan bir avuç insan için çalışıyor. Merkez Bankası görevlerinden uzaklaştı, müdahale edildi, başkanlar sık sık değiştirildi, itibarının yerle bir edildiğini gördüm.

Naci Ağbal'ın neden görevden alındığını açıklaması lazım. TCMB'ye itibar kazandırmak benim görevimdir. fiyat istikrarı ve Türk lirasından sorumludur. Merkez Bankası'na talimat verebilirsiniz. Ama nasıl ineceğine kendi araçlarıyla müdahale ederler. 128 milyar doları iradesi dışında başkası satsın diyorsunuz.

TÜİK'e gittim; 'Enflasyonu nasıl hesapladınız?' diye soracaktık

TÜİK'E neden gittim. Çünkü emekli, memur ve çalışanın alacağı maaşlar enflasyon üzerinden belirleniyor. Enflasyon yüzde 50 60'ı bulmuş. Enflasyonu nasıl hesapladınız?, diye soracaktık.

Merkez Bankasının bağımsız olması gerektiğini söyledim. Sayın başkan karşıladı. Merkez Bankası Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasıdır. Önemlidir. Fiyat istikrarından sorumludur. sıcak siyaset müdahale etmemelidir.

Müdahale durumunda güven kaybolur. Görevimiz itibarını sağlamaktır. Merkez Bankasının başında liyakatlı kişilerin olması gerekir. Merkez Bankasının M'sini dahi bilmeyen bir insanı başına getiriyorsunuz.

İşi en iyi yapana teslim edeceksiniz. Kapısından içeri girmemiş insanı başkan yapıyorsunuz. İradesi var mı? İrade sıfır. Dünyada hangi devlet bir kişinin iki dudağından çıkacak söze teslim edilmiştir."

Akşener'den OHAL uyarısı: Türkiye'nin iflas etmesine sebep olabilir

İYİ Parti lideri Akşener, "ekonomik kriz nedeniyle olağanüstü hal ilan edilebileceği" iddiasıyla ilgili, "Sermaye kontrolünden başlayarak vatandaşın dolar mevduat hesaplarına kadar bazı adımların atılabileceği gibi bir endişe yaratır ki bu, Türkiye'nin çok çok zor duruma düşmesine ve iflas etmesine sebep olabilir. Sakın ha öyle bir el uzatma olmasın." dedi.

İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener, Ankara Sheraton Otel'de düzenlenen "İnsan Hakları ve Doğu Türkistan" konulu toplantı sonrası gazetecilerin sorularını yanıtladı. Akşener, toplantı ile ilgili olarak, "Çok büyük bir zulmün hem dünyaya hem kendi iç kamuoyumuza duyurulması lazımdı. Bununla ilgili çalışma yapan arkadaşlarımızın ortaya koyduğu raporu paylaştık. Umuyorum bu rapor kamuoyumuza mal olur. İnşallah dünya kamuoyunda da bir farkındalık yaratır. Bu çalışmalarımızı devam ettireceğiz." diye konuştu.

Akşener, Hazine ve Maliye Bakanı Nureddin Nebati'nin yeni ekonomi modeli için "Bizim modelimiz Çin değil, Türkiye modeli. Bu modelde bitersek hep beraber biteceğiz kazanırsak hep beraber kazanacağız" sözleri ve 'Peki ya model tutmazsa' sorusuna verdiği 'Üzülürüm' yanıtı için şu değerlendirmeyi yaptı:

"Erdoğan için üç bağı olduğunu söylüyor. Birincisi Cumhurbaşkanı olduğu için, ikincisi genel başkan olduğu için, üçüncüsü de lideri olduğu için. Dolayısıyla o ne derse olur, açık açık söylemiş. 'Çin modeli değil' dediğinde Erdoğan'ın bunu nasıl tanımlayacağı problem olur. Bu konuda lideriyle konuşmasında fayda var. Erdoğan, faizle ilgili 'Nas' dedi. Bu dini bir tarif. Dini tariftan Çinli tarifine geçtik ekonomide, sizlerin takdirine bırakıyorum. Ekonominin başına getirilen bu arkadaşımızın 'inşallah, maşallah' üzerinden tarifi var, ekonomi böyle yönetilemez. Temenni ederek ekonomiyi canlandıramaz, yönetemez. Kendi varlığı üzerinden kefalet ortaya koyamaz. Maliye bakanları, ekonomiden, hazineiden sorumlu bakanlar, devlet hazinesi ile ilgili kefalet ortaya koyarlar. Bu konuşmaları büyük bir ciddiyetsiz olarak görüyorum ve hükümeti, bakanın şahsında tüm yöneticileri acilen ciddiyete davet ediyorum. Türkiye bir devlet krizi yaşıyor, bu devlet krizini getiren de bir ciddiyet krizi var."

Akşener, Bakan Nebati'nin, iktidarın "dış güçlerin ekonomik saldırıları" açıklamalarının aksine "Dışarıdan herhangi bir saldırı yok. İçeride birkaç manipülatif, spekülatif işlemler var" açıklamaları ile Prof. Dr. İzzet Özgenç'in "OHAL ilan edilebilir" uyarısına ilişkin şunları söyledi.

"Bugünden itibaren dış güçleri kenara, iki günlük süre içinde koymuşlar. Bununla ilgili iki görüş geldi, biri Japon bankası raporu, diğeri İzzet Özgenç Hoca'nın yorumu. İzzet Özgenç Hoca'mız aynı zamanda hukuk profesörüdür. 'OHAL ilan edilebilir' diye bir kavram var. Dış güçler işi bırakılmış, iç güçlerine gelmiş iş. 'İç güçler' dediğiniz zaman, özellikle İzzet Hoca'nın tarifi üzerinden bakarsak sermaye kontrolünden başlayarak vatandaşın dolar mevzuat hesaplarına kadar bazı adımların atılabileceği gibi bir endişe yaratır ki bu, Türkiye'nin çok çok zor duruma düşmesine ve iflas etmesine sebep olabilir. Sakın ha öyle bir el uzatma olmasın."

AKP'de 'OHAL' çatlağı: Şamil Tayyar da tartışmalara dahil oldu

AKP iktidarı döneminde hazırlanan ceza yasalarının mimarlarından Prof. Dr. İzzet Özgenç, ağır ekonomik bunalım sonucu OHAL ilan edilebileceğini söylemesinin ardından açıklama yapan Şamil Tayyar, "Bir akademisyenin iddiası üzerinden başlatılan OHAL tartışması, kara propagandadır" dedi.

Cumhurbaşkanı ve AKP Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'a yakınlığıyla bilinen ve 2005 yılından bu yana ceza yasalarının yazılmasında yer alan Prof. Dr. İzzet Özgenç, ekonomik bunalım nedeniyle OHAL ilan edilebileceğini belirtmişti.

Özgenç daha sonra yaptığı bir açıklamada, olağanüstü halin arzu edilen bir durum olmadığını, mecbur kalındığını savunmuştu. Özgenç, açıklamasında **"Bu açıklamalarım, kişilerin gelecek endişelerinin artmasına ve hatta, ülkemiz ekonomisinin zarar görmesine sebebiyet verdiğem, milletimden özür dilerim"** ifadelerini kaydetmişti.

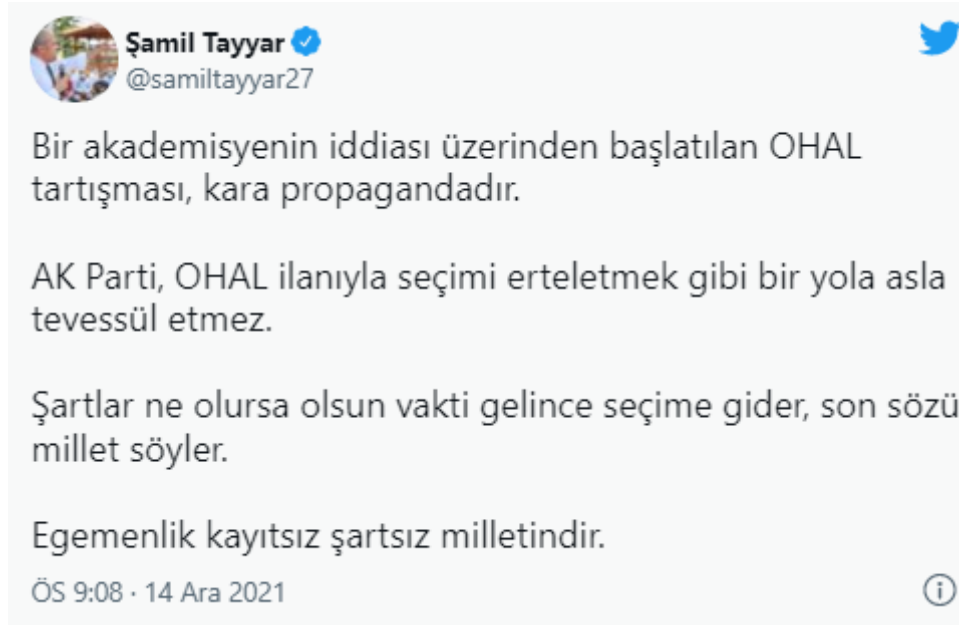
"KARA PROPAGANDADIR" AÇIKLAMASI

AKP MKYK Üyesi ve eski milletvekili Şamil Tayyar, süren 'OHAL' tartışmasına sosyal medya hesabından yaptığı açıklama ile dahil oldu.

"Bir akademisyenin iddiası üzerinden başlatılan OHAL tartışması, kara propagandadır" diyen Tayyar, " AK Parti, OHAL ilanıyla seçimi erteletmek gibi bir yola asla tevessül etmez" dedi.

Tayyar'ın açıklaması şu şekilde:

"Bir akademisyenin iddiası üzerinden başlatılan OHAL tartışması, kara propagandadır. AK Parti, OHAL ilanıyla seçimi erteletmek gibi bir yola asla tevessül etmez. Şartlar ne olursa olsun vakti gelince seçime gider, son sözü millet söyler. Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir."

Söz TÜİK'te...

Alaattin AKTAŞ

15 Aralık 2021 Çarşamba

✓ **Ağırlığından dolayı TÜFE'yi çok etkileyen otomobilde fiyatların bayilerden sağlıklı derlenememesi TÜİK'i harekete geçirdi. TÜİK, otomobil fiyatlarını artık Gelir İdaresi Başkanlığı'ndan alıyor. Doğru girilecek otomobil fiyatıyla aralıkta bir anlamda iki aylık zam endekse yansıyacak.**

✓ **Yüzde 50'lik otomobil zammı, TÜFE'yi tek başına yüzde 3.50 artıracak. Sis giderek dağılıyor; aralık ayı TÜFE artışı çift haneye gidiyor.**

✓ **TÜİK, fiyatların beşte birini zincir marketlerin barkodlarından otomatik olarak derlemeye başladı. Fiyat toplamaya ilişkin bu uygulamanın kapsamı, elektronik ve giyim eşyası gibi kalemler de katılarak genişletilecek.**

Bu köşede 6 ve 13 Aralık'ta TÜİK'in enflasyon hesaplamasıyla ilgili iki değerlendirme yaptım.

6 Aralık'taki yazımda otomobil fiyatlarında kasım ayında meydana gelen yüksek oranlı artışın endekse çok düşük yansıdığını, otomobilin TÜFE'de yüzde 7'yi geçen ağırlığı dolayısıyla da bu düşük oranların genel artışın az görünmesine yol açtığını vurguladım. TÜİK'e de "Gelin bu kuşkuları giderin" çağrısı yaptım.

13 Aralık'taki yazımda ise gerek fiyatını izleyebildiğim başlıca kalemlerde o güne kadar oluşan zamları, gerekse fiyatlardaki genel gidişatı dikkate alarak aralık ayı TÜFE artışının yüzde 10'dan aşağı olamayacağı görüşünü dile getirdim.

Bu iki yazımdan sonra TÜİK Başkanı Sait Erdal Dinçer aradı, kendisiyle uzun bir sohbetimiz oldu. Başkan Dinçer'le fiyatlar konusundaki her konuyu konuştuk; aklımdaki tüm soruları yönelttim.

TÜİK de eksikliklerin farkında

Benim 6 Aralık'ta yazdığım, çok sayıda meslektaşımın ve bu konuya kafa yoranların üstünde özellikle durdukları kalem kuşku yok ki otomobil fiyatları. Şunu söylemek doğru değil:

“Vatandaş otomobil fiyatını ne yapsın, onu diğer fiyatlar ilgilendiriyor.”

Vatandaş elbette değil her ay ya da her yıl belki hayatı boyunca hiç otomobil almıyor ama otomobilin TÜFE'deki ağırlığı genel oranı çok etkiliyor. 13 Aralık'taki yazımda da belirttim; aralıkta otomobile yüzde 50 zam gelirse TÜFE yalnızca bu zamdan dolayı yüzde 3.5 artacak. Bu artış, memur ve memur emeklisi milyonlarca kişiye verilecek zammı etkileyecek. Aslında herkes hesabını ona göre yapacak. Nasıl ki otomobil fiyatları artmadığı ya da düştüğü zaman genel oran düşük kalıyorsa, bu sefer de tersi olacak.

Dolayısıyla otomobil bir simge değil. Otomobil, tek başına TÜFE artışının yönünü tayin edebilen çok önemli bir kalem.

Otomobil fiyatlarındaki artışın TÜFE'ye gerçek düzeyiyle yansımadığını elbette TÜİK de görüyor. Ve bu eksikliği gidermek amacıyla yeni bir çalışma başlatılmış...

Otomobil fiyatları GİB'den alınacak

TÜİK'in herhangi bir ürünün fiyatını endekse dahil edebilmesinin temel şartlarından biri, o ürünün ilgili ay alım satım konu olması. İşte otomobildeki sıkıntı da burada. Fiyat listeleri var, zamlı listeler var ama alım satım olmadığı söyleniyor. Ama otomobil satışı az da olsa devam ediyor. Zaten Otomotiv Distribütörleri Derneği'nin verileri de satışların sürdüğünü gösteriyor.

İşte TÜİK, TÜFE'nin görece çok düşük bir artış oranı vermesine ve güvenilirliğinin iyice zayıflamasına yol açan bu sorunu aşmak için bu ay yeni bir fiyat derleme uygulamasına geçti. Artık otomobil fiyatları, satış yapıp fatura kesildiği an Gelir İdaresi Başkanlığı'na (GİB) ulaşan bilgilerden takip edilecek. Böylece otomobil satışlarının atlanması söz konusu olmayacak ve endekse doğru fiyat artışının yansıtılması mümkün hale gelecek.

Uygulama bu ay başladı. Dolayısıyla 13 Aralık'ta da yazdığımız gibi aralık ayında alınacak fiyatlar bir anlamda kasımdaki eksik fiyatların düzeltmesini de kapsayacak. Buna göre dizel ve benzinli otomobilde yüzde 50 zam oluşması aralık ayında TÜFE'nin yalnızca bu iki kalemden dolayı yüzde 3.5 artması anlamına gelecek.

Ekleyin diğer kalemleri, inanılmaz boyuta varan zamları, suya atılan taş misali her alanı etkileyen akaryakıt zamlarını, bir türlü durdurulamayan ve bu politikayla durdurulması da mümkün görünmeyen kur artışını... 13 Aralık'ta da yazdığımız gibi bu ay TÜFE'deki artış oranı çift haneye, en az yüzde 10'a gidiyor. Bu durumda yıllık TÜFE artışı da yüzde 32'yi bulacak.

Ve herkes gibi merakla bekliyoruz, 3 Ocak'ta yapılacak aralık ayı açıklamasını...

Zincir marketlerin fiyatları otomatik derleniyor

Başkan Sait Erdal Dinçer, TÜİK'in kamuoyunda pek bilinmeyen bir fiyat derleme yöntemini de paylaştı. Buna göre Türkiye çapında faaliyet gösteren ulusal marketlerde barkod okutulmak suretiyle kasadan geçen bir ürünün fiyatı ilgili market tarafından derleniyor ve ayda dört kez TÜİK'e iletiliyor.

Marketler her ayın ilk 7, ilk 14, ilk 24 gününü ve son olarak da tümünü içeren verileri TÜİK'e gönderiyor. Verilerin gün gün tüm ayı kapsayacak şekilde bir seferde değil dört kez alınması, bir anlamda veri güvenliği için gerekli görülüyor.

TÜİK Başkanı Dinçer, ulusal marketlerin eşit ağırlıkta dikkate alınmadığını, her bir marketin ciro büyüklüğüne göre ağırlıklandırıldığını söyledi. Dinçer, böylece hanehalklarının en çok alış veriş yaptığı yerlere ağırlık verilmiş olduğunu belirtti. Dinçer şöyle devam etti:

"Bu uygulamayla ayın belirli günlerinde alandan derlenen fiyatlar yerine, firmalardan sağlanan şube bazında kasadan geçen günlük satış ve miktar verilerini kullanarak ayın genelini kapsayan fiyatları endekse dahil ediyoruz. Barkod verilerinin sisteme dahil edilmesiyle 2021 yılı itibarıyla TÜFE kapsamında derlenen toplam fiyat sayısının yaklaşık yüzde 21'i zincir marketlerden doğrudan temin edilir hale geldi."

2022 yılında da aynı yönteme devam edileceğini ve barkod verilerinin kapsamının genişletileceğini ifade eden TÜİK Başkanı Dinçer sözlerini şöyle tamamladı:

"Perakende sektöründe faaliyet gösteren yerel zincir marketlerin yanı sıra elektronik, giyim, kişisel bakım gibi farklı sektörlerden alınan verilerin de endeks hesaplamasına dahil edilmesine yönelik çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu verilerin sisteme entegre edilmesiyle birlikte TÜFE hesaplamalarında kullanılan barkod verisi oranını yüzde 40-50 bandına ulaştırmayı hedefliyoruz."

Merkez Bankası Başkanı Kavcıoğlu'nun 9 aylık faiz ve enflasyon kronolojisi

H. Bader ARSLAN

15 Aralık 2021 Çarşamba

19 Mart 2021'de Merkez Bankası Başkanı Naci Ağbal görevden alındı ve yerine Şahap Kavcıoğlu atandı. Ağbal görevden alınmadan önceki gün yapılan PPK toplantısında, politika faizi yüzde 17'den 19'a çıkarılmıştı. 19 Mart'ta piyasa kapanışında Dolar/TL 7,20 idi.

Aşağıda, izleyen dokuz ay boyunca TCMB Başkanı Şahap Kavcıoğlu tarafından yapılan açıklamaları ve Para Politikası Kurulu kararlarını, kısaltmalar dışında üzerinde bir değişiklik ya da yorum yapılmadan okuyacaksınız.

21 Mart 2021: Göreve Atanmasının Ardından Yazılı Açıklama

\$/TL: 7,77 -- Enflasyon: %15,61

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Kanun'la belirlenmiş görev ve yetkiler çerçevesinde enflasyonda kalıcı düşüşü sağlama temel hedefi doğrultusunda para politikası araçlarını etkin bir şekilde kullanmaya devam edecektir.

Enflasyondaki gerileme, ülke risk primlerindeki düşüş ve finansman maliyetlerindeki kalıcı iyileşme yoluyla makroekonomik istikrarı olumlu etkilerken, yatırım, üretim, ihracat ve istihdamı artırıcı sürdürülebilir büyüme için de gerekli koşulların oluşmasına katkı sağlayacaktır.

Bu bağlamda Para Politikası Kurulu toplantıları, daha önce kamuoyuna ilan edilen takvime uygun şekilde yapılacak olup uygulanacak politikalarda şeffaflık ve öngörülebilirlik ilkeleri doğrultusunda tüm paydaşlar ile iletişim kanalları etkin bir şekilde kullanılacaktır.

29 Mart 2021: Bloomberg Haber Ajansına Verdiği Röportaj

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,19 -- Enflasyon: %15,61

Hükümet ile belirlenen orta vadeli yüzde 5 enflasyon hedefine sıkı sıkı bağlıyız ve bunun da sürdürülebilir büyüme için ne kadar önemli olduğunun farkındayım. Para politikası duruşunu belirlerken gerçekleşen ve beklenen enflasyonla birlikte küresel sermaye akımları, benzer ülkelerin reel getirileri ve yerleşiklerin portföy tercihlerini de dikkate alacağız. Yeni dönemde de kararlarımızı kurumsal bir para politikası anlayışıyla enflasyondaki düşüşün kalıcılığını sağlayacak şekilde almaya devam edeceğiz.

30 Mart: TCMB Genel Kurulunda Yaptığı Konuşma

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,30 -- Enflasyon:%15,61

Enflasyon odaklı para politikamız, küresel dalgalanmalara ve finansal piyasa oynaklıklarına karşı kalkan vazifesi görecektir en güçlü silahımız olacak. Enflasyonla mücadele kararlılığımızla, Türk lirasının gücünü ve itibarını sağlayacağız... İçinde bulunduğumuz dönemde enflasyon ve enflasyon beklentilerinin bulunduğu yüksek seviyeler sıkı bir para politikası duruşu gerektiriyor. Parasal duruş, enflasyon gelişmeleri ve enflasyon beklentileri dikkate alınarak dezenflasyon sürecini en kısa sürede tesis edecek ve orta vadeli hedeflerimize ulaşıncaya kadar bunun sürekliliğini sağlayacak bir sıkılık düzeyinde belirlenmeye devam edilecektir. Enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana kadar politika faizini, güçlü dezenflasyonist etkiyi muhafaza edecek şekilde, enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturmaya devam edeceğiz

15 Nisan 2021: Para Politikası Kararı

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,00 -- Enflasyon:%16,19

TCMB, fiyat istikrarı temel amacı doğrultusunda elindeki tüm araçları kararlılıkla kullanmaya devam edecektir. Enflasyonda kalıcı düşüşe işaret eden güçlü göstergeler oluşana ve orta vadeli yüzde 5 hedefine ulaşıncaya kadar politika faizi, güçlü dezenflasyonist etkiyi muhafaza edecek şekilde, enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edilecektir.

29 Nisan: 2. Enflasyon Raporu Toplantısı

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,20 -- Enflasyon: %16,19

Enflasyonun 2021 yıl sonunda yüzde 12,2 olarak gerçekleşeceğini, 2022 yıl sonunda yüzde 7,5'e ve 2023 yıl sonunda ise orta vadeli hedef olan yüzde 5 seviyesine gerileyerek istikrar kazanacağını tahmin ediyoruz.

6 Mayıs 2021: Para Politikası Kararı

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,26 -- Enflasyon: %17,14

Enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki yüksek seviyeler dikkate alınarak, Nisan Enflasyon Raporu tahmin patikasındaki belirgin düşüş sağlanana kadar para

politikasındaki mevcut duruş sürdürülecektir. Bu doğrultuda Kurul, politika faizinin sabit tutulmasına karar vermiştir.

17 Haziran 2021: Para Politikası Kararı

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,71 -- Enflasyon: %16,59

Enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki yüksek seviyeler dikkate alınarak, Nisan Enflasyon Raporu tahmin patikasındaki belirgin düşüş sağlanana kadar para politikasındaki mevcut sıkı duruş kararlılıkla sürdürülecektir. Bu doğrultuda Kurul, politika faizinin sabit tutulmasına karar vermiştir.

14 Temmuz 2021: Para Politikası Kararı

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,58 -- Enflasyon: %17,53

Enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki yüksek seviyeler dikkate alınarak, Nisan Enflasyon Raporu tahmin patikasındaki belirgin düşüş sağlanana kadar para politikasındaki mevcut sıkı duruş kararlılıkla sürdürülecektir. Bu doğrultuda Kurul, politika faizinin sabit tutulmasına karar vermiştir.

29 Temmuz 2021: 3. Enflasyon Raporu

Mesaj: Sıkı duruşa devam, enflasyon son çeyrekte düşecek -- \$/TL:8,45 -- Enflasyon: %17,53

Sıkı para politikası duruşunun enflasyonda düşüşü sağlama önceliği doğrultusunda kararlılıkla sürdürülmesi, söz konusu oynaklıklara karşı önemli bir tampon işlevi görecektir.

Temel varsayımlarımız ve kısa vadeli öngörülerimiz doğrultusunda, politika faizinin güçlü dezenflasyonist etkiyi muhafaza edecek şekilde, enflasyonun üzerinde bir düzeyde oluşturulmaya devam edeceği bir görünüm altında, enflasyonun kademeli olarak hedeflere yakınsayacağını öngörüyoruz. Bu çerçevede, enflasyonun 2021 yıl sonunda yüzde 14,1 olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

Para politikası duruşumuz bu oynaklıkların ana eğilime yansımaları engelleyebilecek bir sıkılıktadır. Öngörülerimiz enflasyonda kısa vadede gözlenebilecek hareketin geçici olacağını ve enflasyonun yılın son çeyreğinde belirgin şekilde düşeceğini gösteriyor.

12 Ağustos 2021: Para Politikası Kararı

Mesaj: Sıkı duruşa devam -- \$/TL:8,56 -- Enflasyon: %18,95

Enflasyon ve enflasyon beklentilerindeki yüksek seviyeler dikkate alınarak, Enflasyon Raporu tahmin patikasındaki belirgin düşüş sağlanana kadar para politikasındaki mevcut sıkı duruş kararlılıkla sürdürülecektir. Bu doğrultuda Kurul, politika faizinin sabit tutulmasına karar vermiştir.

8 Eylül 2021: Alman-Türk Ticaret ve Sanayi Odası Konuşması

Mesaj: Son çeyrekte enflasyon düşecek, çekirdek enflasyona da bakıyoruz --
\$/TL:8,46 -- Enflasyon: %19,25

Kısa vadede enflasyon görünümünde etkili olan geçici unsurların etkisini yitireceğini ve son çeyrekte enflasyonun düşüş eğilimine gireceğini düşünüyoruz.

Diğer merkez bankalarında olduğu gibi bizim de salgının getirdiği arz ve talep şokları neticesinde ortaya çıkan fiyat hareketlerinin geçiciliğine dair analizlerimizin bulunduğunu paylaşmak isterim. Para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve bunların orta vadeli enflasyon hedefimizle uyumlu seyretmesine ilişkin analizler yanında, önümüzdeki dönemde arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına biraz daha fazla ağırlık verilecektir.

23 Eylül 2021: Para Politikası Kararı

Mesaj: Gevşek duruş -- \$/TL:8,76 -- Enflasyon: %19,25

Parasal duruşun sıklığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır. Bunun yanında, bireysel kredilerin ılımlı seyre dönmesi için makroihtiyati politika çerçevesi güçlendirilmiştir. Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede para politikası duruşunda güncellemeye ihtiyaç bulunduğu değerlendirilmiştir. Bu politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 19'dan yüzde 18'e indirilmesine karar verilmiştir.

21 Ekim 2021: Para Politikası Kurulu Kararı

Mesaj: Gevşek duruş, 2 puan indirim -- \$/TL:9,50 -- Enflasyon: %19,58

Parasal duruşun sıklığı ticari kredilerde öngörülenin ötesinde daraltıcı etki yapmaya başlamıştır. Bunun yanında, bireysel kredilerin ılımlı seyre dönmesi için güçlendirilen makroihtiyati politika çerçevesinin olumlu etkileri gözlenmeye başlamıştır. Kurul, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirmiştir. Bu çerçevede politika faizi 200 baz puan indirilerek yüzde 16 olarak belirlenmiştir. Bununla birlikte, arz yönlü arazi unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yapılan aşağı yönlü düzeltme için yıl sonuna kadar sınırlı bir alan kaldığı Kurul tarafından değerlendirilmiştir.

28 Ekim 2021: 4.Enflasyon Raporu

Mesaj: Gevşek duruş, çekirdek enflasyon -- \$/TL:9,52 -- Enflasyon: %19,58

Para politikası duruşumuzu belirlerken, para politikasının etkileyebildiği talep unsurları, çekirdek enflasyon gelişmeleri ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizler değerlendirilmiştir.

Enflasyonun 2021 yıl sonunda yüzde 18,4 olarak gerçekleşeceğini tahmin ediyoruz.

Para politikasının etkileyebildiği talep unsurlarını, çekirdek enflasyon gelişmelerini ve arz şoklarının yarattığı etkilerin ayrıştırılmasına yönelik analizleri değerlendirerek para politikası duruşumuzda bir güncelleme yaptık. Bununla birlikte, arz yönlü arızı unsurlardan kaynaklı olarak politika faizinde yaptığımız aşağı yönlü düzeltme için yıl sonuna kadar sınırlı bir alan kaldığını değerlendiriyoruz.

18 Kasım 2021: Para Politikası Kurulu Kararı

Mesaj: Gevşek duruşun devamına Aralık'ta karar verilecek -- \$/TL:11,08 -- Enflasyon: %19,89

Para Politikası Kurulu (Kurul), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 16'dan yüzde 15'e indirilmesine karar vermiştir.

Enflasyonda son dönemde gözlenen yükselişte; gıda ve başta enerji olmak üzere ithalat fiyatlarındaki artışlar ile tedarik süreçlerindeki aksaklıklar gibi arz yönlü unsurlar, yönetilen/yönlendirilen fiyatlardaki artışlar ve talep gelişmeleri etkili olmaktadır. Para politikası duruşunda yapılan güncellemenin ticari krediler üzerinde olumlu etkileri görülmeye başlamıştır.

Kurul, arz yönlü ve para politikası etki alanı dışındaki faktörlerin fiyat artışları üzerinde oluşturduğu geçici etkilerin 2022 yılının ilk yarısı boyunca da etkisini sürdürmesini beklemektedir. Kurul, bu etkilerin ima ettiği sınırlı alanın kullanımını Aralık ayında tamamlamayı değerlendirecektir.

1 Aralık 2021: TCMB'den dövize ilk müdahale \$/TL:13,12

3 Aralık 2021: TCMB'den dövize ikinci müdahale \$/TL:13,63

10 Aralık 2021: TCMB'den dövize üçüncü müdahale \$/TL:13,82

13 Aralık 2021: TCMB'den dövize dördüncü müdahale \$/TL:13,79

Dış ticaret haddi 1994 krizinden sonraki düşük seviyesinde

Talip AKTAŞ

15 Aralık 2021 Çarşamba

Türkiye'nin ihracatında bu yılın başından itibaren kayda değer bir yükseliş gözleniyor. Son birkaç ayda denk gelmiş olsa da bu artışın, TL'nin değeriyle güçlü bir bağı bulunmuyor. Zira, TCMB ilk faiz indirimini 24 Eylül'de gerçekleştirdi ve TL'deki değer kaybı bu tarihten sonra hızlandı.

İhracattaki artış, esas olarak pandeminin yarattığı navlun krizi ve Türkiye'nin bu dönemde öne çıkan tedarik avantajından kaynaklanıyor. Batı pazarlarındaki ertelenmiş talebin bir kısmı bu dönemde Türkiye'ye kaydı. İhracat gelirlerindeki artış elbette ki çok kıymetli. Ancak bu dönemde artan ihracatın ne ölçüde kârlı bir ticaret olduğu tartışmalı...

Dış ticaret istatistikleri ve endeksleri tartışmaya yeterli katkıyı sunuyor. Ekim itibariyle son 12 aylık ihracat 215,6 milyar dolara yükseldi. Artış oranı yüzde 29. Ve tabii bu artışta, pandemi kaynaklı yüksek baz etkisi ve emtia fiyatlarındaki yükselişin katkısını da vurgulamak gerek. Yıllıklandırılmış ithalat 259 milyar dolar; artış oranı yüzde 21. Bu değerlerin arkasında okunması gereken iki önemli veri var; birim değeri ve miktar...

Yani, ihracat ve ithalatta kaç birim artışın olduğu ve hangi fiyat düzeyi ile satıldığı. İhracat birim değer endeksi geçen yıl ekim ayında 94 seviyesindeyken, bu yıl 105,2'ye yükselmiş. Yani ihracatın birim değeri geçen yıla göre yüzde 12 artmış. İhracat miktar endeksi ise ekim ayları itibariyle 146'dan 157'ye çıkmış ve yüzde 7,3 oranında artmış. Miktardaki yüzde 7'ye karşılık fiyatın yüzde 12 artması kârlı bir alışverişe işaret ediyor.

Tabii terazinin diğer kefesine, yani aynı veriyle ithalata da bakmak gerek. İthalatta miktar yüzde 18,8 azalırken, ithalatın birim değeri, yani ithalat fiyatları yüzde 39 oranında artmış. İşte bu veri, kârlılık tablosunu değiştiriyor. Yani miktar olarak yüzde 18,8 azalan ithal mallarına, geçen yıla göre yüzde 39 daha yüksek fiyat ödemişiz.

Söz konusu değerleri tek bir göstergeye indirgeyen dış ticaret haddi verisi tabloyu netleştiriyor. 100'ün üstündeki değer, ürün-fiyat dengesinde lehte, altındaki değer ise aleyhte bir tabloya işaret ediyor.

İhracat birim değer endeksinin ithalat birim değer endeksine bölünmesiyle hesaplanan dış ticaret haddi geçen yıl ekimde 98 iken, bu yıl 79'a gerilemiş. Yüzde 19'a yakın bu düşüş var. Dahası, son 30 yılın verileri Türkiye'nin bu seviyedeki düşük dış ticaret haddini en son 1994 krizinde yaşadığını gösteriyor. Ve, kurun aleyhte etkisi, tablonun daha da bozulacağına işaret ediyor.

Abdulkadir Selvi

Ekrem İmamoğlu strateji değiştirdi

15 Aralık 2021

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, Ankara’da baş başa görüştüğü zaman İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu’ndan, İstanbul’un sorunlarına odaklanmasını, belediye başkanlığına yoğunlaşmasını istemişti.

Cumhurbaşkanı adaylığıyla ilgili tartışmalar hakkında da **“Bu işin bitmesi gerekiyor”** demişti. **Kılıçdaroğlu, “Öz olarak İstanbul Büyükşehir Belediye başkanlığı yap, İstanbullulara hizmet et. Halk bizden hizmet bekliyor. Cumhurbaşkanlığı adaylığı tartışmalarını sonlandır”** demişti.

Ne oldu?

Ekrem İmamoğlu bir süre sessiz kaldı. Sonra Reuters haber ajansına açıklama yaptı. **“Benim tek istediğim şey, İstanbul’a hizmet etmek”** dedi. Bu sözden **Kılıçdaroğlu’nun** verdiği mesajın anlaşıldığı anlamı çıkıyor. Ama **İmamoğlu** bir şey daha söyledi.

Cumhurbaşkanı adaylığı sorulduğunda, **“Günü geldiğinde, en doğru kararın ittifak sürecini yöneten genel başkanlar tarafından verileceğini düşünüyorum”** diye konuştu.

KILIÇDAROĞLU’NU RAHATSIZ ETTİ

İmamoğlu’nun, cumhurbaşkanlığı adaylığıyla ilgili tartışmalara noktayı koymak yerine, adres olarak Millet İttifakı liderlerini göstermesi **Kılıçdaroğlu** cephesinde suratların asılmasına yol açtı. Çünkü **İmamoğlu** hem ben cumhurbaşkanı adayı değilim dememişti hem de benim cumhurbaşkanı adayım Genel Başkan **Kılıçdaroğlu** da dememişti. Tam aksine cumhurbaşkanı adayını **Kılıçdaroğlu** tek başına belirlemeyecek, Millet İttifakı liderleri belirleyecek mesajını verdi. Millet İttifakı liderleri kimler? Başta **Meral Akşener, Temel Karamolloğlu ve Gültekin Uysal**. Tabii bir de Millet İttifakı’na katılırlarsa **Ali**

Babacan ile Ahmet Davutoğlu. Böylece **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanı adayını belirleyecek olan 6 liderden biri konumuna düşürülmüş oldu.

İMAMOĞLU'NUN YENİ STRATEJİSİ

Kılıçdaroğlu ile görüşmesinden sonra **İmamoğlu**'nun nasıl bir yol izleyeceğini merak ettim. Çünkü **Ekrem İmamoğlu**, cumhurbaşkanı adaylığı konusunda en iddialı üç isimden biri. **Meral Akşener** onu, 'İkinci Fatih' ilan etti. Yüzünde "Rabbi Yessir" gördüğünü söyledi. Enerjisini 2023'teki cumhurbaşkanlığı seçimlerine harcamasını istedi. Daha ne desin? Bu desteklerin hiçbirini **Kılıçdaroğlu** ya da **Mansur Yavaş** için vermedi. **İmamoğlu**, **Akşener**'den çok güçlü bir destek aldı. HDP'nin de desteğine sahip. Ama **Kılıçdaroğlu**, **İmamoğlu**'nu cumhurbaşkanı adayı olarak istemiyor. Çünkü kendisi aday. Ayrıca istese cumhurbaşkanlığı adaylığıyla ilgili tartışmalara son noktayı koymasını ister miydi?

Ekrem İmamoğlu'nun, **Kılıçdaroğlu** ile görüşmeden sonra Ankara'dan İstanbul'a dönerken kendisine yeni bir yol haritası çizdiği anlaşılıyor. Çünkü **İmamoğlu** tam aksine İstanbul'un sorunlarını odaklanmak ve cumhurbaşkanlığı tartışmasını sonlandırmak yerine vites yükseltti. Dilini sertleştirdi. Bakanları hedef aldı. Bu yeni bir strateji. **İmamoğlu**, kendisini bakanlarla muhatap kılarak genel siyasette önemli bir aktör olduğunu göstermek istiyor.

KILIÇDAROĞLU'NA KARŞI KILIÇDAROĞLU STRATEJİSİ

Ekrem İmamoğlu aslında **Kılıçdaroğlu**'nun stratejisiyle **Kılıçdaroğlu**'nu vurmaya tercih etti. Çünkü **Kılıçdaroğlu**, cumhurbaşkanı adaylığını kafasına koyduğu 1 yıldan beri yeni bir strateji uyguluyor. Çektiği videolarda, yaptığı konuşmalarda kendini ön plana çıkarıyor, cumhurbaşkanı adaylığı konusunda yöneltilen sorulara, olumlu yanıtlar veriyor, sert bir muhalefet yapıyor. **Kılıçdaroğlu** böylece cumhurbaşkanı adaylığında kendini ön plana çıkarırken, **Ekrem İmamoğlu** ve **Mansur Yavaş**'ın geriye çekilmesini sağlıyor. CHP lideri şu ana kadar bu stratejisinde başarılı oldu.

Ama sanıyorum bundan sonraki süreç aynı şekilde işlemeyecek. Çünkü **Ekrem İmamoğlu**, geri adım atmak yerine ön plana çıkmayı tercih etti.

Kılıçdaroğlu'nun istediği şekilde kendisinin cumhurbaşkanı adayı olmadığını açıklamadı. Yani son noktayı koymadı. Benim adayım, Genel Başkan'ım **Kemal Kılıçdaroğlu** demedi.

İstanbul'un sorunlarına odaklanmak yerine genel siyasete soyundu. Şimdiye kadar yapmadığının aksine bakanları hedef aldı.

İKİ BAKANI HEDEF ALDI

İmamoğlu, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde terör örgütü mensuplarının işe alındığı iddiası üzerine İçişleri Bakanı **Süleyman Soylu**'ya, "**Psikolojisi bozuk**" diye yanıt verdi.

Kanal İstanbul'la ilgili konuşmasından dolayı Ulaştırma Bakanı **Adil Karaismailoğlu**'na "**Sen hayatında bir tane küvette gemi oynatmış adam mısın?**" diye konuştu.

Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda yeni bir strateji izlemeye başlayan **Ekrem İmamoğlu**'nu dikkatle izlemekte yarar var. **İmamoğlu**'nun bu hamlesine karşı **Kılıçdaroğlu**'nun karşı hamlesi ne olacak?

ENGELLİ RESSAM MUHAMMED POLEMİĞİ

CHP Genel Başkanı **Kemal Kılıçdaroğlu**, bir gazeteye verdiği röportajda engelli ressam **Muhammed**'in babasının oğluna iş istemek için Altındağ Belediyesi'ne gittiğinde, "**Bir bez verelim, masaları silsin**" denildiğini iddia etti. Bunun üzerine Altındağ Belediye Başkanı **Asım Balcı** çok sert tepki gösterdi. **Kılıçdaroğlu**'nun doğruyu söylemediğini ifade etti. **Muhammed**'in ailesinin de bundan üzüntü duyduğunu açıkladı. Altındağ Belediye Başkanı **Asım Balcı** akademik dünyadan gelmiş, sanata ve sanatçıya çok duyarlı birisi.

Asım Balcı, "Biri 20 Temmuz 2019 tarihinde olmak üzere **Muhammed**'i iki kez ziyaret etmiştim. O zaman aldığımız tablolarını belediyemizde sergiliyoruz. **Muhammed**'e okulların bahçesinde ve belediyemizde uygun mekânlarda çalışması için bir teklif sunmuştuk. O da kabul etmişti. Ama pandemi araya girdi. Şimdi tekrar görüştük. **Muhammed** Altındağ'daki engelli çocuklarımızın

okuduğu okul başta olmak üzere okulların bahçesinde resimler yapacak. Belediyemizin mekânlarını resimleriyle süsleyecek. Muhammed, Altındağ'ın duvarlarını sanat eserine dönüştürecek” dedi.

ÖNEMLİ OLAN MUHAMMED

Tartışmalar bir yana, **Muhammed** için şöyle bir süreç işlemeye başladı. **Muhammed**'in her tarafını sanat eseri olarak işlediği evi kiralık. **Kılıçdaroğlu, Mansur Yavaş**'ın o evi satın alıp **Muhammed**'in ailesine bağışlanacağını açıkladı.

Önemli olan engelli ressam **Muhammed**'e sahip çıkmak. Hem **Kılıçdaroğlu** hem **Asım Balcı** sahip çıkar. Buna engel yok. Ayrıca bizi sevindirir. Çünkü engelli ressam **Muhammed** bizim gururumuz.

Esfender KORKMAZ

Toplu pazarlıkta işçinin adı yok

15 Aralık 2021 Çarşamba

Japon yatırım bankası **Nomura**, iktidarın seçim stratejisini açıklamış ve asgari ücretin artırılmasını ilk sıraya koymuş.

Siyasi iktidar bugüne kadar yaptığı yasal değişiklik ve uygulama ile, işçi ve memurun ücret ve maaş artışlarını, iktidarın bir lütfu haline getirdi. İşçinin sözü kalmadı. Sendikalar işlevsiz hale geldi.

Toplu iş sözleşmelerinde; sendikaların işçiyi temsil kabiliyeti kalmadı.

Türkiye'de sendikasızlaşma AKP iktidarı ile birlikte başladı. Siyasi iktidar çıkardığı yasalarla sendikalara sınır getirdi. Aslında otoriter rejimler sendika istemez.

Türkiye'de AKP iktidarı, demokratik kurumları, tarafsız sivil toplum örgütlerini ve bu çerçevede sendikaları tek tek ve zamana yayarak etkisizleştirdi. Yandaş vakıflar, dernekler kurdu ve destekledi. Dinî alanda cemaatleri ve tarikatları siyasi arenada kullandı.

Bilinen bir hikayedir. Kurbağayı kaynar kazana atarsanız, can acısının verdiği refleksle kendini dışarı atar. Oysa, önce kazana atıp sonra suyu ısıtmaya başlarsanız, yavaş ısınan suda kendini bekleyen sonu algılayamaz, sıcaklığı hissettiği zaman ise çok geç olur.

AKP de sendikasızlaşmayı aynı taktikle yarattı. Sendikaları ya yandaş yaptı veya engelledi. Zira sendikal anlayış AKP'nin, tek kişilik otokratik yönetim anlayışına ters düşer. Bunun içindir ki, AKP iktidarı 2021'e kadar, beka meselesi diyerek, OHAL ilan ederek, genel sağlığı ve millî güvenliği bozucu diyerek, 194 bin işçinin grev hakkını erteledi.

6356 sayılı Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na göre ertelenen grevler 60 günlük erteleme süresi sonunda yeniden başlatılamıyor. Taraflar erteleme süresi içinde anlaşamazlarsa uyuşmazlık **Yüksek Hakem Kurulu (YHK)** tarafından çözülüyor. Bu nedenle grev erteleme fiilen grev yasağı anlamına geliyor.

Freedom House (*Dünya Özgürlükler Evi*) 2021 **Türkiye** raporunda, özgürlük anketi içinde yer alan "**Sendikalar ve benzeri meslek örgütleri veya işçi örgütleri için özgürlük var mı?**" sorusuna dört üstünden 1 puan verilmiş. Yapılan yorum hiç de iç açıcı değil. Bu yorumda; **Türkiye'de "Grev hakkı da dahil olmak üzere sendikal faaliyetler kanunla ve uygulamada sınırlandırılmıştır; işverenlerin sendika karşıtı faaliyetleri yaygındır ve yasal korumalar yetersiz şekilde uygulanmaktadır. Temsil barajı gereklilikleri sistemi, sendikaların toplu sözleşme haklarını güvence altına almasını zorlaştırmaktadır. Sendikalar ve meslek örgütleri, 2016-18 olağanüstü hal ve ifade, toplanma ve örgütlenme özgürlüklerindeki genel çöküşle bağlantılı olarak toplu tutuklamalar ve işten çıkarmalardan zarar gördü. Sendika liderleri, 2020'de 1 Mayıs gösterileri düzenlemeye çalışırken tutuklananlar arasındaydı."** deniliyor.

Türkiye'de sendikalar siyasi iktidara karşı, demokrasi talebi ve özgürlük alanında dik duramadı. Birçok işçi ve sendika kısa dönemli popülist çıkarlara kandı. Sonuçta uzun dönemde **sendikasızlaşma hızlandı**.

* 2003 yılında işçilerin yüzde 57,9'u sendikalı idi. 2021'de bu oran yüzde 14,4'e geriledi.

* 2021 yılında toplam kayıtlı işçi sayısı 14.071.096, kayıtlı işçilerin yalnızca yüzde 14,4'ü yani 2.069.476 kişisi sendikalıdır. İşçilerin yüzde 85,6'sı sendikasızdır.

TABLO :69 SENDİKALI İŞÇİ SAYISI

SENDİKA	SAYI	YÜZDE
KAYITLI İŞÇİ	14 071 096	100
TÜRK-İŞ	1 313 749	9,3
HAK İŞ	711 291	5
DİSK	193	1,4

Bunlardan toplu sözleşme masasına, en yüksek üye sayısı olan Türk-İş katılıyor. Türk-İş'e işçilerin yüzde 8'i kayıtlıdır. **Yani hükümetle, işverenin ve işçinin eşit şartlarda oturması gereken masada işçi yoktur.**

866		
ÜLKEM-İŞ	4	0,03
124		
ANADOLU -İŞ	1	0,007
028		
BAĞIMSIZ	25	0,2
764		
TOPLAM	2 069 476	14,4

15 Aralık 2021, Çarşamba

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

2023 seçimi Türkiye için ölüm kalım meselesi

Bahtsız Ortadoğu'nun çektiklerine ilişkin yeni bir bilgi daha ortaya çıktı.

Buna göre Amerika Birleşik Devletleri, Suriye'deki DEAŞ ile sözde mücadele için özel bir birim kurmuş ve bu birim, sivillerin üzerine 3 yılda 90 bin bomba atmış.

Arap Baharı'nın Libya'yı, Mısır'ı, Suriye'yi neye çevirdiğini hatırlayın.

Aynı şekilde ABD, bir palavradan yola çıkıp Irak'ı olmayan nükleer tesis bahanesiyle ele geçirmeye çalıştı.

Sonuçta bu ülkede 1.5 milyon sivil öldürüldü ve Irak 3'e bölündü.

TAVİZSİZ MÜCADELE

Bütün bu gerçekleri incelediğiniz zaman Türkiye için Cumhurbaşkanı **Erdoğan** yönetiminin ne kadar önemli olduğunu anlıyorsunuz. Kendilerini müttefik olarak gösteren ülkelerden gelen darbelere karşı **Erdoğan** hiç taviz vermeden mücadelesini sürdürüyor.

Düşünün ki Fetullah Gülen haini hakkındaki bütün dosyalar Amerikan Başkanı **Biden**'a teslim edildi. Sonuç ne? Yok.

Bunun gibi PKK/PYD'ye Amerika'nın yaptığı destek bütün açıklığıyla teşhir edildi. Ama yine sonuç aynı.

HERKES HAZIR OLSUN

2023 seçimleri yaklaşırken bir kâbusu gündeme getirmeye çalışıyorlar.

Erdoğan çekilmiş ve yerine **Kılıçdaroğlu** veya **Abdullah Gül** yahut **Ali Babacan** geçmiş...

Türkiye'nin halini düşünebiliyor musunuz?

İşte bu gerçekleri hiç unutmayalım.

2023 seçimi Türkiye için ölüm kalım meselesi olacaktır.

MHP Genel Başkanı **Devlet Bahçeli**'nin Cumhur İttifakı'na sonuna kadar verdiği destek de işte bu ölüm kalım meselesi yüzündendir.

Aklı başında, vatanını seven herkesin 2023 seçimlerine hazır olması gerekiyor.

Fatih Altaylı

Çin uymadı, Bangladeş verelim

Dün akşam Teke Tek'e katılan Chicago Üniversitesi Profesörü Ufuk Akçığit, Türkiye'nin Çin modeli ile kurtarılıp kurtarılamayacağını bilimsel bir biçimde anlattı.

Akçığit'te boş laf yok.

Her şeyi sayılarla önümüze koyuyor.

Bu kez de sayıları konuştu.

Türkiye sözde Çin gibi yapıyor ve düşük işçilik maliyeti rekabetçi olacak, bu rekabetçilik ile ihracatı arttıracak ve bu yolla zenginleşecek ya!

Akçığit, istatistik ve verilerle bunun olup olamayacağını ortaya koydu.

Ufuk Hoca'nın ortaya koyduğu verilerle bu en azından orta ve kısa vadede mümkün değil.

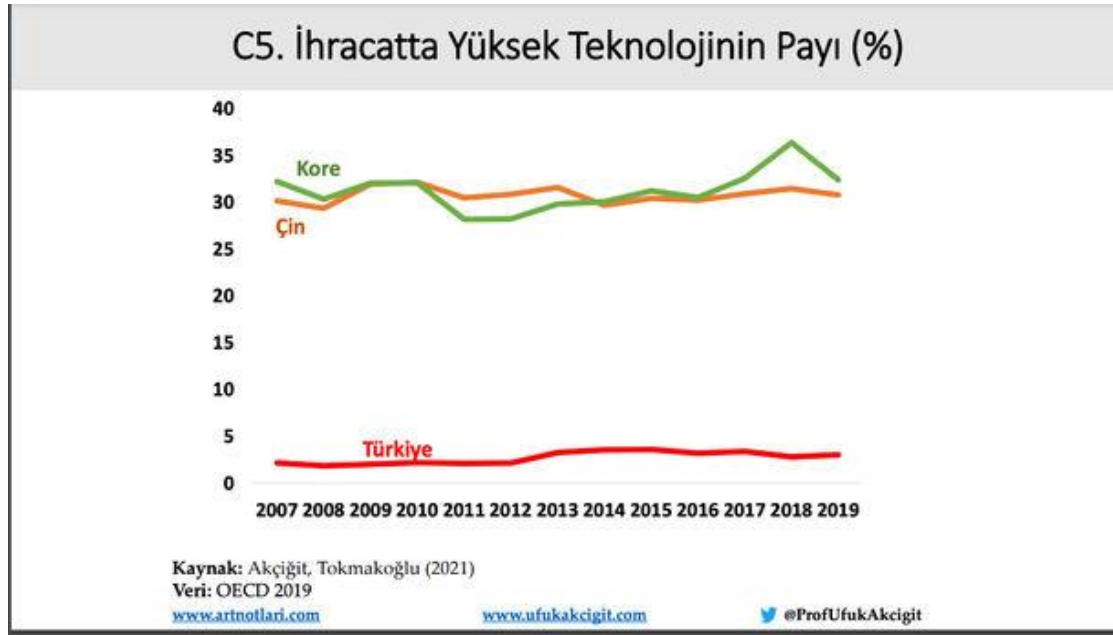
Çünkü Çin bugün itibarıyla dünyada en fazla patent üreten ülke haline gelmiş.

Dünya birincisi.

Türkiye bu alanda OECD'nin son sıralarında.

Bu patentleri üretime aktarmada da Çin çok iyi durumda.

Ve Çin'in ihracatında "yüksek teknolojlili ürünlerin" payı yüzde 30.

Yani o taklit ve kalitesiz ürün üretir ve satır klişesine yerleştirdiğiniz Çin aslında hiç de öyle değil.

Türkiye'nin ihracatında ise yüksek teknoloji içeren ürün miktarı yüzde 2,5.

Üstelik bu oran giderek artmıyor, giderek geriliyor.

3,5'tan 2,5'a inmiş.

Yani anlayacağınız Türkiye'nin içine düştüğü durumu "Çin modeli" diye yutturma çabası aslında beyhude.

Bizim model olsa olsa "Bangladeş modeli" olabilir.

Çünkü Çin modeli için iyi bir eğitim, uzun bir hazırlık gerekiyor.

Otomobil modelini İtalya'da çizdirebilirsiniz hatta hazırlarını bir günde alıp getirebilirsiniz.

Ama gerçek ekonomik model, uzun bir planlama gerektirir.

Dedim oldu diye bir model yoktur.

MERAKLISINA NOT: Bangladeş asgari ücreti 51 dolardan 95 dolara çıkardı.

La Casa de Papel de yasaklanır mı!

Sosyal medyaya da yasaklar geleceği artık aşikar.

Medya halledildi, sıra sosyalinde.

Yasaklarla, engellerle kimsenin bir yere varamayacağını en bilmesi gereken parti şimdi yasaklardan medet umuyor.

Manşetlerle savaşa savaşa geldik diye övünenler, manşetleri engellemeye çalışıyor.

Büyük manşetleri engellediler, sıra geldi küçüklere.

Düşük zekalı trollerle umdukları etkiyi yakalayamadıkları için, susturmayı tercih edecekler.

Yasakları arttırma arzusunun bir nedeni de, toplumun önemli bir kesimindeki korku eşiğinin ekonomik koşulların da dayatmasıyla aşılmış olması.

Korku eşiği aşılnca şimdi yasal bir eşik koymaya çalışacaklar.

İşe yarar mı!

Yaramaz.

Ama bir şey yaptıklarını göstermeleri lazım.

Bu yüzden pek yakında La Casa de Papel adlı diziyi yasaklarsa kimse şaşırmasın.

Çünkü şu anda geyiklerin büyük bölümü o dizi üzerinden dönüyor.

Ama benim iktidara bir tavsiyem var.

Sosyal medyayı yasaklamak lehinize olmaz.

Şu anda orada üç beş satır yazıp, büyük bir muhalefet yaptığını zannederek rahatlayanlar var.

Oraya yazamazlarsa rahatlayamazlar.

Asıl o zaman başınıza bela alırsınız.

Benden söylemesi.

Hani bir siyasetçi genelevlerin kapatılmasını isteyenlere “Kapatalım da, bizi mi şey etsinler” demişti ya.

Sosyal medya da kendini muhalif zannedenlerin genelevi.

Kapatırsanız...

Allah korusun.

Sergen'in çizdiği karikatür

İktidar partisi milletvekili Alpay Özalan'ın TBMM'deki saldırganlığı epeyce bir tepki çekiyor.

TBMM'de ne zaman bir kavga var ise, Özalan sıkılmış yumrukları ile orada.

Belli ki, AK Parti'nin bir "sporcu kontenjanı" var.

Bu kontenjanı önce Hakan Şükür, sonra Hamza Yerlikaya, şimdi de Alpay Özalan kullanıyor.

Allah'tan Hamza Yerlikaya, Alpay Özalan tarzı bir siyaset anlayışına sahip değildi.

Bir pehlivan tüm muhalefeti tek başına yere serecek güce sahiptir, bilirim.

Ama Hamza Yerlikaya buna yeltenmedi.

Alpay Özalan'ın tek özelliği ise buna fazlasıyla yelteniyor olması.

Ancak ben buna şaşırmıyorum.

Çünkü gençler belki hatırlamaz ama Alpay Özalan, bir zamanlar Türkiye'nin "Televole" kültürünün en önemli aktörüydü.

İçinde o dönem çağrıldığı şekliyle "Alpay" olmayan bir Televole düşünülemezdi.

Televole muhabiri Akın Sel'in Kompela ve Alpay olmayan bir anı yoktu.

Ve Alpay'ın bugünkü davranış biçimini o zaman Sergen, gayet güzel özetlemişti.

Akın Sel, futbolculara birbirlerinin karikatürlerini çizdiriyordu.

Sergen de takım arkadaşı Alpay'ın karikatürünü çizmişti.

O karikatürü hatırlayanlar, bugünkü Alpay Özalan'a hiç şaşırmıyorlar.

NE ZAMAN ADAM OLURUZ?

Akılla güvendiğimiz zaman.